

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Vygruppen AS

For 2019

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Geir Isaksen, konsernsjef Vygruppen**

Vy er en ansvarlig kjøper, som spesifiserer både krav til kvalitet, miljø samt ivaretagelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter ved våre anskaffelser. Dette arbeidet er godt forankret i Vygruppens strategi «Den beste reisen» hvor arbeidet med bærekraft er en viktig del. Ca. 15 prosent av våre leverandører er registrert utenfor Norge, og arbeid med å sikre etterlevelse av sosiale og etiske krav i verdikjeden er en viktig del av vårt bærekraftsarbeid. Samtidig er det satt høyt fokus på å sikre lønns- og arbeidsvilkår i de store tjenesteleveransene som kjøpes og leveres i Norge.

Vi har satt en minimumsstandard gjennom «Vygruppens etiske krav til leverandører» som legges til grunn for alle anskaffelser og resulterende kontrakter. Disse stadfester blant annet at leverandørene skal ivareta grunnleggende arbeids- og menneskerettigheter i sin virksomhet. Hvert år gjennomfører vi risikoanalyser basert på konsernets og virksomhetsområdenes innkjøpsplaner. Risikoanalysen omfatter både miljø, sosiale og etiske krav samt anskaffelser med betydning for trafikksikkerheten. For de anskaffelser vi definerer høyt på risikoskalaen, vurderer vi særskilt om våre krav til miljø og etisk handel etterleves. Der vi finner avvik setter vi tydelige krav til forbedringer.

Vi har valgt å være medlem av Etisk handel Norge, både som et signal om at vi er vårt ansvar bevisst, og fordi medlemskapet gir oss gode verktøy til å utvikle oss innen bærekraftsområdet.

Om virksomheten:

Navn:

Vygruppen AS

Antall ansatte:

11 666

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

7 500 000 000

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

22

Hvilke varer som omfattes:

GSM-R-telefoner, nettbrett, mobiltelefoner og annet IT-utstyr, lakkerings- og vedlikeholdstjenester for tog, renholdskjemi og renholdstjenester, rekvisita, el-busser og ladeanlegg, transporttjenester og skilt/ folieringstjenester. Det stilles krav til etiske og sosiale krav i alle anskaffelser, men bare de som gjelder varer (eller tjenester hvor varer inngår) anskaffet i 2019 er medtatt i rapporteringen.

Antall leverandører:

25

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

360 000 000

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Linda Rønneberg

Stilling: Innkjøpsdirektør

Epost: linda.ronneberg@vy.no

Telefon: + 47 93 69 66 06

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2016

“Vi ønsker ikke at vår forretning skal gå på bekostning av andre mennesker eller deres miljø, og er opptatt av å sette tydelige krav for å sikre en bærekraftig verdikjede”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Utføre kompetansehevende aktiviteter	Gjennomført internt fagseminar om samfunnsansvar i anskaffelser (v/Difi). Deltatt på kurs i regi av Etisk handel (1 medarbeider).
Rapportere til styret om status på arbeidet med etisk handel	Arbeidet med etisk handel, miljø og øvrige risikoområder innenfor anskaffelsesområdet er presentert i dybden for styrets revisjonsutvalg, og for fullt styre i rapporteringsåret. Styret godkjente arbeidet innenfor dette området.
Fornye risikoanalyse og identifisere tiltak for anskaffelser og kontraktsoppfølging for 2019	Risikoanalysen er fornyet med nye produktområder, og det ble etablert en plan for tiltak både for anskaffelser og kontraktsoppfølging i 2019. Planen er i hovedsak gjennomført.

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Øke kompetanse innen risikovurderinger av leverandørenes verdikjeder
Gjennomgå og revidere styrende dokumenter for anskaffelsesområdet, inkl de deler som omhandler samfunnsansvar i anskaffelser og kontraktsoppfølging
Etablere plan for tiltak for å sikre sosiale og etiske krav i anskaffelser og kontraktsoppfølging for 2020
Revidere Vygruppens etiske krav til leverandører (Code of Conduct)

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Vygruppen har vedtatt styrende dokumenter som angir hvilken praksis som skal legges til grunn for arbeidet med etisk handel. Hensynet til blant annet miljø, universell utforming, sosiale og etiske krav skal vektlegges ved anskaffelser. Policyen gjelder alle virksomhetene i konsernet og er vedtatt av konsernsjefen.

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Det er utarbeidet en plan for oppfølging av kontrakter som er vurdert med høy risiko for brudd på etiske krav. Planen ble utarbeidet i begynnelsen av året, og tiltakene er i hovedsak gjennomført. For anskaffelser fremkommer behovet for ivaretagelse av sosiale og etiske krav i den ordinære arbeidsplanen, hvor anskaffelser som vurderes med risiko følges opp særskilt.

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Arbeidet med etisk handel rapporteres i Vygruppens årsrapport, samt at det har vært rapportert til revisjonsutvalg og styret om status for arbeidet.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Ansvar for etisk handel er lagt til Vygruppens innkjøpsdirektør.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Hver enkelt innkjøpsrådgiver har ansvaret for å stille nødvendige krav samt følge opp sin avtaleportefølje med relevante tiltak i verdikjeden. Innkjøpsavdelingen samarbeider tett med Fagsjef for bærekraft i konsernet, samt miljøansvarlige i virksomhetene.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Det er gjennomført et internt seminar om ivaretagelse av samfunnsansvar i anskaffelser ved Difi. En medarbeider har også gått på kurs hos Etisk Handel.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Det er behov for ytterligere opplæring i metodikk for risikovurdering av leverandørers verdikjede.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

For risikokartlegging knyttet til anskaffelser på innkjøpsplanen benyttes DIFIs liste over høyrisikoprodukter samt Transparency Internationals korrupsjonsindeks. Det gjøres også en vurdering knyttet til ratifisering av ILO-konvensjoner i opprinnelseslandet. Disse kildene benyttes i 1. trinn av risikovurderingen. For de anskaffelser som kommer ut med høy risiko, foretas en dypere analyse ved bruk av anbefalte kilder (verktøy fra Etisk Handel).

2.2 Etske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Kjøp av telefoner og nettbrett	Rammeavtale	3	Ja	Nei	Ja
Kjøp av renhold	Rammeavtale	1	Ja	Ja	Ja
Kjøp av rekvisita til tog	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
Kjøp av el-busser	Engangskjøp	1	Ja	Nei	Ja
Kjøp av lakkerings tjenester	Engangskjøp	1	Ja	Ja	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Vygruppen har utviklet og benytter egen mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår. Alle leverandører som ønsker å bli kvalifisert som tilbyder til Vygruppen må bekrefte at de oppfyller og aksepterer disse vilkårene som en del av kvalifikasjonen. De etiske kravene baserer seg på anbefalinger fra Etisk Handel og DIFI, og sikrer oppfyllelse av menneskerettigheter og øvrige rettigheter etter f.eks. ILO-konvensjoner.

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

Det har vært gjennomført oppfølging knyttet til sosiale og etiske krav for følgende produktområder; avhendig av brukt utstyr, IT-drift, kjøp av transporttjenester buss, taxitjenester, vedlikehold av tog, byggetjenester, el-busser og el-biler, hotelltjenester, drikkeautomater, gave- og profileringsartikler, blomster, uniformer og renholdstjenester.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Tiltakene er gradert etter risiko og innbefatter møter med leverandørene, innsending av egenrapportering og dokumentasjon knyttet til verdikjeden. Kontraktene for levering av uniformer og el-busser er vurdert til å ha høyest risiko, og her er det etterspurt 3. partsverifiserte rapporter. Det er ikke avdekket noen alvorlige brudd men noen områder er mangelfullt beskrevet og vil bli fulgt opp videre. For tjenesteavtaler i Norge (buss ca 50 leverandører, taxi - 18 leverandører, hotelltjenester - 13 leverandører) er det etterspurt dokumentasjon på at lønns- og arbeidsvilkår overholdes.

De avtalene som har høyest risiko vil også bli fulgt opp i 2020. Det gjøres løpende vurdering av hvorvidt det skal gjennomføres egne 3. partsverifiserte revisjoner. Avtale for kjøp av uniformer skal ut på ny konkurranse i 2020.

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

95 leverandører, hvorav ca halvparten knytter seg til oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår innenfor busstransport.

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Ja

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnarbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status
Lønnsvilkår	Hos tjenesteleverandør i Norge	Ja, avviket ble rettet	Avsluttet

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

Vygruppen kjøper i stor grad tjenester som leveres i Norge og Sverige hvor vi har vår virksomhet. Det kjøpes i mindre grad varer som er beheftet med risiko. De sosiale og etiske kravene er derfor hovedsaklig rettet mot å ivareta arbeidstgere i Norge. Det oppfattes at Vygruppen har innarbeidet gode rutiner for å følge opp dette. Vygruppen ser imidlertid behov for å ytterligere forbedre arbeidet med å sikre overholdelse av sosiale og etiske krav knyttet til varer kjøpt i utlandet. Dette arbeidet skal prioriteres i 2020.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Risikoanalyser	Øke forståelse for risiko for brudd	Utførende enheter i virksomheten
Oppfølging av krav til leveranse	Sikre at krav til etisk handel følges	Leverandører
Gjennomgang av status og tiltak	Sikre forståelse og gjennomføring	Styre og ledelse

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Kommunikasjon internt gjøres i hovedsak direkte mot den delen av virksomheten som gjennomfører anskaffelsene, og primært via de tverrfaglige anskaffelsesteamene. Konsernets innkjøpsfunksjon og retningslinjer for anskaffelser setter krav til etisk handel. Kravene og status behandles i ledelse og styre.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Vygruppen rapporterer eksternt om krav og status i sin års- og bærekraftsrapport. Rapporten publiseres på Vy.no. Bærekraft blir behandlet i årlig rapport til Staten ved Samferdselsdepartementet.

Kontakt:

Vygruppen AS

Linda Rønneberg

linda.ronneberg@vy.no

+ 47 93 69 66 06